

РОМАНИШИНА Людмила

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
<https://orcid.org/0000-0002-6026-2614>
e-mail: romanyshyna43@ukr.net

ГАЛУС Олександр

проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,
<https://orcid.org/0000-0002-1894-3141>
e-mail: aleks.halus@ukr.net

МОЗОЛЕВ Олександр

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
<https://orcid.org/0000-0002-3677-4433>
e-mail: mozoliev64@gmail.com

РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

Мета статті полягає у висвітленні ролі корпоративної культури у структурі професійної компетентності майбутніх офіцерів. Для досягнення мети використано сукупність загальнонаукових **методів** пізнання, зокрема: аналіз наукової літератури, узагальнення, синтез, порівняння. **Результати дослідження.** В статті розкрито роль корпоративної культури у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів. Підкреслено її вагомий потенціал як складника професіоналізму військових й як континууму для розвитку фахових компетентностей курсантів. Встановлено, що до внутрішніх механізмів формування та розвитку корпоративної культури майбутнього офіцера належить формування професійної свідомості майбутнього офіцера, присвоєння та освоєння системи цінностей військової служби, як специфічної частини соціуму, внутрішня мотивація на формування та розвиток (прийняття) особистістю основ корпоративної культури військових формувань Збройних сил України.

Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів не обмежується отриманням військової освіти, але корелює з усією структурою військово-професійної діяльності в якій бере участь курсант, специфікою професійного середовища, в яке він занурений, професійних відносин, до яких він «вступає». Установлено, що корпоративна культура відіграє двояку роль у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів. З одного боку вона є складником професіограми військовослужбовця нового покоління. З іншого – середовищем розвитку курсантів, яке моделює цінності, ідеали, норми, правила здійснення військово-професійної діяльності в реальних умовах. Процес військово-професійного розвитку майбутніх офіцерів, формування їх професійної компетентності шляхом використання потенціалу корпоративної культури військових навчальних закладів на практиці реалізується шляхом застосування перспективних педагогічних технологій. Основними ознаками таких педагогічних технологій визначено широке використання технічних засобів і дидактичних матеріалів, методів, що активізують військово-педагогічний процес, а також оптимальне застосування матеріально-технічної бази військових навчальних закладів.

Ключові слова: професійна компетентність; майбутні офіцери; корпоративна культура; курсанти; інноваційні технології; підготовка; військові навчальні заклади.

<http://doi.org/10.31891/pcs.2024.3.15>

1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Професійна компетентність майбутніх офіцерів нині є ключовим результатом професійної підготовки у закладах військової освіти. Як складний феномен вона інтегрує різноманітні компетентності, що зумовлюють готовність курсантів до виконання посадових

обов'язків у військах в умовах динамічного реформування Збройних сил України, відсічі збройній агресії російської федерації, технологічного розвитку засобів озброєння. На думку Л. Олійника професійна компетентність сучасного офіцера Збройних сил України передбачає сформованість загальнонаукових, професійних, соціально-психологічних, командних (управлінських), корпоративних та військово-спеціальних

компетентностей [Олійник, 2005]. Військово-професійна діяльність офіцерів характеризується низкою специфічних особливостей, які відбиваються в корпоративних вимогах, правилах та приписах здійснення фахових функцій. Окреслені специфічні корпоративні особливості моделюються в умовах освітнього процесу військових навчальних закладів. Це свідчить про те, що вагомим потенціалом у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів необхідно вважати корпоративну культуру як складних професіоналізму військових й як континуум для розвитку фахових компетентностей курсантів. Поза як формування професійної компетентності майбутніх офіцерів в науковій літературі пов'язується не тільки з отриманням військової освіти, але і з усією структурою військово-професійної діяльності в якій бере участь курсант, специфікою професійного середовища, в яке він занурений, професійних відносин, до яких він «вступає».

Складність і різноманітність завдань, які розв'язують офіцери Збройних сил України, широкий обсяг повноважень та обов'язків висувають високі та досить жорсткі вимоги до професіоналізму особового складу та особливо керівного складу – офіцерів. Саме кваліфіковані офіцери повинні розвивати корпоративність ЗСУ, підтримувати цінності військової діяльності. Тому нині дослідники стверджують про значущість корпоративної культури у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх публікацій засвідчує інтерес науковців до проблематики формування нового типу особистості майбутніх офіцерів, здатних протистояти усім викликам професійної діяльності в мирний та воєнний час. Значний пласт наукових публікацій стосується формування різноманітних складників професійної компетентності майбутніх офіцерів. Це зумовлено різновекторністю фахових завдань, які нині доводиться виконувати діючим офіцерам. Виокремлюючи складники професійної компетентності курсантів, наприклад Д. Зайцев зверталась до вивчення проблеми формування інформаційної

культури студентів факультету військової підготовки в умовах інформатизації суспільства [Зайцев, 2014]. Тоді як Н. Калинюк та О. Діденко дослідили місце професійної комунікативної компетентності у структурі готовності офіцерів-прикордонників до професійної діяльності [Калинюк & Діденко, 2014]. В напрацюваннях Л. Карасьової виокремлено педагогічні умови формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх фахівців сектору безпеки у процесі іншомовної підготовки [Карасьова, 2017]. І. Ковальчук, вивчила особливості використання технологій критичного мислення у формуванні професійно-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих військових навчальних закладах [Ковальчук, 2018]. Очевидно, що дослідники приділяють увагу різноманітним аспектам підготовки майбутніх офіцерів. Не винятком є корпоративна культура як складова портрету сучасного офіцера.

Так, Ю. Балашова виокремила можливості змісту професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників у формуванні їх корпоративної культури [Балашова, 2010]. Ю. Бойко звернув увагу на формування лідерської компетентності офіцерів Збройних сил України як складника загальної фахової культури [Бойко, 2020]. Тоді як в колективних напрацюваннях О. Бойко, Л. Романишиної & В. Тюріна вироблені методичні аспекти формування педагогічної культури майбутніх офіцерів-військових лідерів [Бойко, Романишина & Тюріна, 2023]. О. Коба та Н. Кравченко дослідили педагогічні умови формування корпоративної культури у майбутніх офіцерів [Коба & Кравченко, 2023]. В доробку Л. Олійника здійснено психолого-педагогічний аналіз структури професійної компетентності майбутніх офіцерів та виокремлено місце і роль корпоративної культури в особистісних професійно значущих якостей офіцерів [Олійник, 2005]. О. Павленко, ведучи мову про значущість корпоративної спрямованості офіцерів ЗСУ розробив алгоритм організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах щодо формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку [Павленко, 2023].

3. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті полягає у висвітленні ролі корпоративної культури у структурі професійної компетентності майбутніх офіцерів.

4. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Одним із найважливіших факторів успішного вирішення військово-професійних завдань є здатність і готовність майбутнього офіцера до ефективного управління підлеглим підрозділом, однією з основ яких є його володіння необхідним рівнем *корпоративної культури*. Про що веде мову Ю. Балашова [Балашова, 2010]. Підтвердження цієї думки відгукується в напрацюваннях О. Павленка, згідно яких професійна компетентність майбутніх офіцерів заснована не тільки на знаннях, вміннях та навичках, вона значною мірою визначається особистісними якостями офіцера, його психологічними станами, досвідом педагогічної діяльності [Павленко, 2023, с. 114].

Розробляючи сутність та структуру професійної компетентності офіцерів, дослідники наголошують на вагомості тих її складників, які пов'язані з вихованням в особового складу почуттів корпоративності, єдності, а й вказують на труднощі та протиріччя у їх формуванні в освітньому процесі військових навчальних закладів. В умовах швидкоплинної зміни та модифікації засобів озброєння в освітньому процесі часто вся увага звернена до формування особистості офіцера, перш за все, як фахівця з експлуатації озброєння та військової техніки. Тоді як його ідеологічна роль у військових формуваннях часто нівелюється.

Тоді як вагомим аспектом професійної діяльності майбутніх офіцерів є робота з особовим складом в напрямі підняття бойового духу, популяризації цінностей військово-професійної діяльності, мотивування підлеглих до виконання бойових завдань тощо. Окреслені здатності інтегративно поєднуються в корпоративній культурі майбутніх офіцерів. Наголошуючи на ролі окресленого феномену в професійній діяльності офіцера, Ю. Балашова стверджує,

що основними зовнішніми механізмами формування корпоративної культури курсантів є процес навчання та виховання у військовому навчальному закладі, побудова моделі його майбутньої професійної діяльності та її реалізація у навчально-тренувальному процесі, спрямованість виховного процесу на формування корпоративної культури, залученість професорсько-викладацького, інструкторсько-викладацького складу та командирів підрозділів до цього процесу та ін. [Балашова, 2010].

До внутрішніх механізмів формування та розвитку корпоративної культури майбутнього офіцера належить формування професійної свідомості майбутнього офіцера, присвоєння та освоєння системи цінностей військової служби, як специфічної частини соціуму, внутрішня мотивація на формування та розвиток (прийняття) особистістю основ корпоративної культури військових формувань Збройних сил України.

З огляду на складність професійних завдань майбутніх офіцерів корпоративну культуру в структурі їх професійної компетентності доцільно розглядати як системну якість, що характеризує рівень соціально-професійного розвитку курсанта, спосіб реалізації його професійного потенціалу у процесі виконання фахових завдань. В структурі корпоративної культури майбутніх офіцерів, доцільно виокремити духовну та діяльнісно-поведінкову складові. Духовна складова відбиває: професійні знання, переконання, професійні потреби, культуру професійного мислення, волюву готовність до виконання професійної діяльності, почуття колективності, доблесті та військової честі тощо. Діяльнісно-поведінкова складова містить сукупність форм, методів, прийомів професійної діяльності, відносин і вчинків, які забезпечують повне розкриття індивідуальних можливостей особистості майбутнього офіцера та високу ефективність його професійної діяльності.

Роль корпоративної культури у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів безпосередньо пов'язана зі специфікою та спрямованістю навчання в військовому навчальному закладі. Врахування корпоративних особливостей військової освіти та військово-професійної

діяльності в межах навчально-тренувального та освітнього процесу апелює до:

- розвитку креативного мислення, творчих та особистісних якостей курсантів;
- задоволення потреб курсантів в інтелектуальному, культурному та моральному розвитку, підвищення професійного рівня відповідно до військово-професійної діяльності;
- формування стійкої мотивації курсантів до майбутньої військово-професійної діяльності;
- теоретичного та методичного забезпечення освітнього процесу на всіх етапах, підвищення ефективності організації та проведення навчальної, методичної та наукової роботи;
- вдосконалення інформаційно-предметного середовища навчання та виховання курсантів. З огляду на висловлені тези, очевидно, що корпоративна культура відіграє двояку роль у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів. З одного боку вона є складником професіограми військовослужбовця нового покоління. З іншого – середовищем розвитку курсантів, яке моделює цінності, ідеали, норми, правила здійснення військово-професійної діяльності в реальних умовах.

Так, занурення курсантів в корпоративне середовище військового навчального закладу дає змогу їм опанувати корпоративну етику, основи комунікації в військово-професійній діяльності, збагатити знання про ієрархічність відносин тощо. Для використання можливостей корпоративності військових навчальних закладів у формуванні професійної компетентності майбутніх офіцерів застосовують різноманітні дидактичні засоби, серед яких:

- навчально-планові (лекції, семінари, практичні та групові заняття, військово-наукові гуртки), конференції, тактико-спеціальні навчання та заняття, військові стажування, курсові та дипломні роботи та ін.);
- службово-регламентаційні (інструкторсько-методичні заняття, індивідуальні та колективні бесіди, службові наради, підбиття підсумків, служба в нарядах, спортивно-масові заходи та ін.). Це сприяє розвитку суб'єктної позиції майбутніх офіцерів: ініціативності та активності як бажання майбутніх офіцерів вийти за рамки

формальної взаємодії, поглибити та розширити свою освіту шляхом різнобічної участі у виховній роботі; самостійності як здатності майбутніх офіцерів до незалежних, ініціативних дій у встановлених військовою освітою рамках; готовності до відповідальності та вибору ефективних стратегій професійної діяльності, усвідомленої поведінки та дій тощо.

Процес військово-професійного розвитку майбутніх офіцерів, формування їх професійної компетентності шляхом використання потенціалу корпоративної культури військових навчальних закладів на практиці реалізується шляхом застосування перспективних педагогічних технологій. Основними ознаками таких педагогічних технологій є, зокрема, широке використання технічних засобів і дидактичних матеріалів, методів, що активізують військово-педагогічний процес, а також оптимальне застосування матеріально-технічної бази військових навчальних закладів. Йдеться про підвищення ефективності впровадження інформаційних, мультимедійних та комп'ютерних технологій з використанням мережі Інтернет.

З одного боку, застосування сучасних програмних засобів дозволяє оперативно в найкоротші терміни поширювати серед особового складу необхідну інформацію, з іншого боку, створює віртуальне педагогічне середовище, що впливає на свідомість, почуття і волю курсантів за допомогою одночасного застосування відеографічних зображень з музичним супроводом.

Віртуальне соціально-культурне педагогічне середовище, побудоване на корпоративних ідеях військової освіти та військово-професійної діяльності офіцерів забезпечує безперебійний перебіг сучасних інформаційних та комунікаційних процесів. Занурюючись в таке середовище курсанти освоюють військово-корпоративну систему цінностей. В практичній площині це реалізується шляхом поєднання різних варіантів військово-професійної підготовки: індивідуальної, у складі підрозділу або у складі військової частини, а також у процесі самоосвіти поза військовим навчальним закладом/військовою частиною. За допомогою корпоративного віртуального педагогічного середовища актуалізується стійкість курсантів до впливу альтернативних

(неофіційних) джерел інформації, різнобічний погляд на ту чи іншу проблему, навички захисту свого погляду; відбувається збагачення інформаційної культури особистості; розвиваються вміння та навички застосування сучасні пізнавальні стратегії для вирішення професійних завдань; закріплюються отримані фахові знання під час взаємодії з іншими військовослужбовцями; відбувається квазіпрофесійна самореалізація через спілкування та обмін інформацією із власного службового досвіду, розвивається креативність тощо.

5. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Зміни в парадигмі військової освіти вимагають відповідних практичних трансформацій системи підготовки майбутніх офіцерів з орієнтацією на реалізацію компетентнісного підходу. Сенс якого криється в організації практикозорієнтованого освітнього середовища, що враховує реальні умови виконання військовослужбовцями керівного рангу професійних завдань. Військова діяльність строго регламентована, базується на конкретних ідеалах, цінностях, які є основою корпоративної культури особистості

майбутнього офіцера. З іншого боку, корпоративна культура функціонує в освітньому процесі військових навчальних закладів як сукупність традицій, цінностей, норм, смислів, ідей, знакових систем, характерних для військово-професійної спільноти. Використання потенціалу освітнього середовища в цьому контексті дасть змогу інтенсифікувати процес формування професійної компетентності майбутніх офіцерів, адже забезпечить курсантів набором необхідних ролей та технологіями їх практичного втілення. Корпоративна культура сприятиме формуванню духовно-моральних цінностей особистості майбутнього офіцера, подоланню соціально-рольової обмеженості. Системоутворюючим фактором формування професійної компетентності майбутніх офіцерів за таких умов є активна діяльність курсантів у віртуальному соціально-культурному педагогічному середовищі. Його створення дозволить розвивати у курсантів уявлення про норми, цінності військової служби, про способи поведінки в межах обраної професії як основу для формування професійних компетентностей. **Перспективи подальших наукових розвідок** полягають в розробці методичних шляхів формування корпоративної культури майбутніх офіцерів в навчально-тренувальному процесі військових навчальних закладів.

Література

1. Балашова, Ю. В. (2010). Формування корпоративної культури майбутніх офіцерів-прикордонників: перспективний аналіз. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2010_2_3 (дата звернення: 10.06.2024)
2. Бойко, О. В. (2020). Теорія і методика формування лідерської компетентності офіцерів Збройних сил України : монографія. Житомир : Вид. О. О. Євенок, 667.
3. Бойко, О. В., Романишина, Л. М. & Тюріна, В. О. (2023). Методичні аспекти формування педагогічної культури майбутніх офіцерів-військових лідерів. *Наука і техніка сьогодні*, 9(23), 272–284.
4. Зайцев, Д. В. (2014). Інформаційна культура студентів факультету військової підготовки в умовах інформатизації суспільства. *Вісник Національного університету оборони України*, 1 (38), 49–52
5. Калинюк, Н. В., Діденко, О. В. (2014). Професійна комунікативна компетентність у структурі готовності офіцерів-прикордонників до професійної діяльності. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*, 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_2_7 (дата звернення: 25.08.2020).
6. Карасьова, Л. А. (2017). Педагогічні умови формування інформаційноаналітичної компетентності майбутніх фахівців сектору безпеки у процесі іншомовної підготовки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Педагогіка. Соціальна робота*, 1, 118–120.
7. Ковальчук, І. С. (2018). Використання технологій критичного мислення у формуванні професійно-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих військових навчальних закладах. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*, LXXXI: 2, 139–142.
8. Коба, Олександр, Кравченко, Наталія (2020). Формування корпоративної культури у майбутніх офіцерів. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/download/pedpsy-science/21.pdf> (дата звернення: 10.06.2024)
9. Олійник, Л. В. (2005). Професійна компетентність майбутніх офіцерів-зв'язківців: психолого-педагогічний аспект. *Збірник наук. праць Військового інституту Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка*, 1, 166–171.

10. Павленко, Олег (2023). Організація освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах щодо формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів підрозділів зв'язку. *Молодь і ринок*, 1 (209), 113–120.
11. Романишина, Л., Тюріна, В. & Бойко, О. (2023). Формування педагогічної культури майбутніх офіцерів поліції в процесі професійної підготовки. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, 2, 158–164.

References

- Balashova, Yu. V. (2010). Formuvannya korporatyvnoi kultury maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv: perspektivnyi analiz [Formation of corporate culture of future border guards: prospective analysis]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy [Bulletin of the National Academy of the State Border Service of Ukraine]*, 2, URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2010_2_3 (data zvernennia: 10.06.2024) [in Ukrainian].
- Boiko, O. V. (2020). Teoriia i metodyka formuvannya liderskoi kompetentnosti ofitseriv Zbroinykh syl Ukrainy : monohrafiia [Theory and methodology of formation of leadership competence of officers of the Armed Forces of Ukraine: monograph]. Zhytomyr : Vyd. O. O. Yevenok, 667. [in Ukrainian].
- Boiko, O. V., Romanyshyna, L. M. & Tiurina V. O. (2023). Metodychni aspekty formuvannya pedahohichnoi kultury maibutnikh ofitseriv-viiskovykh lideriv [Methodical aspects of the formation of the pedagogical culture of future officers-military leaders]. *Nauka i tekhnika siodni [Science and Technology Today]*, 9(23), 272–284. [in Ukrainian].
- Zaitsev, D. V. (2014) Informatsiina kultura studentiv fakultetu viiskovoi pidhotovky v umovakh informatyzatsii suspilstva [Information culture of students of the faculty of military training in the conditions of informatization of society]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy – Bulletin of the National University of Defense of Ukraine*, 1 (38), 49–52. [in Ukrainian].
- Kalynyuk, N.V., Didenko, O.V. (2014) Profesiina komunikatyvna kompetentnist u strukturi hotovnosti ofitseriv-prykordonnykiv do profesiinnoi diialnosti [Professional communicative competence in the structure of readiness of border guards for professional activities]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy – Bulletin of the National Academy of the State Border Service of Ukraine*, 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_2_7 (access date: 08/25/2020). [in Ukrainian].
- Karasyova, L. A. (2017) Pedahohichni umovy formuvannya informatsiinoanalytychnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv sektoru bezpeky u protsesi inshomovnoi pidhotovky [Pedagogical conditions for the formation of information-analytical competence of future specialists in the security sector in the process of foreign language training]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Pedahohika. Sotsialna robota – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Pedagogy. Social Work*, 1, 118–120. [in Ukrainian].
- Kovalchuk, I. S. (2018) Vykorystannia tekhnolohii krytychnoho myslennia u formuvanni profesiino-komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv u protsesi vyvchennia humanitarnykh dystsyplin u vshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladakh [The use of critical thinking technologies in the formation of professional and communicative competence of future officers in the process of studying humanitarian disciplines in higher military educational institutions]. *Zbirnyk naukovykh prats «Pedahohichni nauky» – Collection of scientific works "Pedagogical Sciences"*, LXXXI, 2, 139–142. [in Ukrainian].
- Koba, Oleksandr, Kravchenko, Nataliia (2020). Formuvannya korporatyvnoi kultury u maibutnikh ofitseriv [Formation of corporate culture in future officers]. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/download/pedpsy-science/21.pdf> (data zvernennia: 10.06.2024) [in Ukrainian].
- Oliinyk, L. V. (2005). Profesiina kompetentnist maibutnikh ofitseriv-zviazkivtsiv: psykholoho-pedahohichni aspekt [Professional competence of future liaison officers: psychological and pedagogical aspect]. *Zbirnyk nauk. prats Viiskovoho instytutu Kyivskoho Natsionalnoho universytetu im. Tarasa Shevchenka [Collection of sciences. Proceedings of the Military Institute of Kyiv National University named after Taras Shevchenko]*, 1, 166–171. [in Ukrainian].
- Pavlenko, Oleh (2023). Orhanizatsiia osvithnoho protsesu u vshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladakh shchodo formuvannya upravlinskoii kompetentnosti maibutnikh ofitseriv pidrozdiliv zviazku [Organization of the educational process in higher military educational institutions regarding the formation of managerial competence of future officers of communication units]. *Molod i rynek [Youth and the market]*, 1 (209), 113–120. [in Ukrainian].
- Romanyshyna, L., Tiurina, V. & Boiko, O. (2023). Formuvannya pedahohichnoi kultury maibutnikh ofitseriv politsii v protsesi profesiinnoi pidhotovky [Formation of pedagogical culture of future police officers in the process of professional training]. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective [Physical Culture and Sport: Scientific Perspective]*, (2), 158–164. <https://doi.org/10.31891/pcs.2023.2.22> [in Ukrainian].

Abstract

ROMANISHYNA Lyudmila, HALUS Oleksandr, MOZOLEV Olexandr
Khmelnitskyi Humanitarian and Pedagogical Academy

THE ROLE OF CORPORATE CULTURE IN FORMING THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE OFFICERS

The **purpose** of the article is to highlight the role of corporate culture in the structure of professional competence of future officers. To achieve the goal, a set of general scientific **methods** of cognition were used, in particular: analysis of scientific literature, generalization, synthesis, comparison. **Research results**. The article reveals the role of corporate

culture in the formation of professional competence of future officers. Its significant potential as a component of military professionalism and as a continuum for the development of cadets' professional competencies is emphasized. The formation of professional competence of future officers is not limited to receiving a military education, but correlates with the entire structure of military-professional activity in which the cadet participates, the specifics of the professional environment in which he is immersed, professional relations in which he "joins". Given the complexity of the professional tasks of future officers, it is appropriate to consider corporate culture in the structure of their professional competence as a systemic quality that characterizes the level of social and professional development of a cadet, the way of realizing his professional potential in the process of performing professional tasks. It was established that corporate culture plays a dual role in shaping the professional competence of future officers. On the one hand, it is a component of the professional profile of a new generation serviceman. On the other hand, it is an environment for the development of cadets, which models the values, ideals, norms, and rules of military professional activity in real conditions. Immersion of cadets in the corporate environment of a military educational institution enables them to master corporate ethics, the basics of communication in military-professional activities, to enrich knowledge about hierarchical relationships, etc. Various didactic tools are used to use the corporate capabilities of military educational institutions in the formation of professional competence of future officers. Taking into account the corporate features of military education and military-professional activity within the educational and training and educational process contributes to the development of the subject position of future officers: initiative and activity as the desire of future officers to go beyond formal interaction, to deepen and expand their education through versatile participation in educational work; independence as the ability of future officers to take independent, proactive actions within the framework established by military education; readiness for responsibility and the choice of effective strategies of professional activity, conscious behavior and actions, etc. Using the potential of the educational environment in this context will make it possible to intensify the process of forming the professional competence of future officers, because it will provide cadets with a set of necessary roles and technologies for their practical implementation.

Keywords: *professional competence; future officers; corporate culture; cadets; innovative technologies; training; military educational institutions.*

Стаття надійшла до редакції 10.07.2024 р.